

T O L E T V M .

TOLETVM principis inditipania ciuitas. Tago fluuio celebri, quam Anno Christi D. C. LXXIII Rex Bamba, turbulenta seditione inditipania sedata, muro turrib. et adificijs, panibus exornauit, et hoc versu Martiori in turri quadam inscribit: Ergo, fuitre deo Rex incipit oron hamba, sua celorem protendens gentis honorem: Quaeus. Memorabile est, quod de arce toletana Rodericus Toletanus Archi Episcopus refert. Anno Christi. D. CC. Regnante (inquit) Roderico octavo Gothorum R. qui erat Toleti palatium a multorum Regum temporibus semper clausum, et sero pluribus obseratum: Hoc, fuit Rex Rodericus, contra voluntatem omnium aperiri. De. In quo proter omam arcem repositam nil inuenit, qua aperta, reperit quendam panum, in quo laiciu litera erat scriptum. Quod cum contingeret serui frangi, arcam atq. palatium querere, et videre, quid tibi haberetur, gentes eius effugit, que in panis illo erant depicta: Hispanas inuaderent, et suo dominio subiugarent. Quod Rex videns, doluit aperuisse, et ut erat prius, fecit arcam et palatium obserari. Et tunc autem in panis scripta et uoluis dirigit et habuit. Actum de. R. qui, postea uita Regis Francos conuerunt, glaciens ille. Senit deinde miserabilem omner castipania dudem Nam Anno domini D. CC. XVII. et fratruis q. raphis, edicti Vataru. Et L. Marimeu Sicula persequere Anno Christi. D. CC. XIII. Saraceni Roderico octimo Gothorum R. exp. in fuit odo dierum confictis, igneque nobilitate delicta, totam inditipania partem eius partim, glaciens ac petu, partim promissionibus breuissima tempore in potestate redigunt. Captiuitas duntaxat, et Asturiu exceptis. Et deinde. Anno D. CC. XV. Dominica palmaru. Toletum fruidit Luderd. Mauri pro ditione sua. Dum Christiani uicti uicibus, fuitque. Acta uerem ad D. L. deinde de more uicariu, audito uerbo diuino. Ab eorum autem pyramide liberatur et Christiana Religio restituitur, per Alfonso Sextum, Anno Dni. Millesimo, nonagesimo tertio, et ex Coade alio bacienfi, et de alio chronico perantiquo, uulgaris notauit.

Cum Præiugio

VALLISOLETVM.

VALLISOLETVM Alis Pincia, comunitur Valladolud dicitur, nobiliss. totius Hispania oppidum. Sereuiss. Regis Proceru. Illustrumq. uiror. se des est, ac prin magnificis edificijs, tam nobilium ysu, quam cultu diuino nitidissime constructis, pre ceteris Hispanie ciuitatibus superbiss. exornatur. Et opificum et mercator. frequentia, et libertate sol. et pnieurfluente pisuere, haud contemnendas opulentes perapiu.

TOLETVM.

TOLETVM, Plinio & Taraphæ Serezola, Hispaniæ vmbelicū obtinere videtur, cuius inæqualis cliuosus, & asperior situs, satis difficilem in eam ascensum præbet. Maiorem eius partem nobilissimus ille fluuius Tagus, aureis celebratus arenis, alluit, & ab hostium tuetur conatibus. Reliqua verò pars, quæ ad arcticum polum spectat, muris validissimis, & centum quinquaginta turribus tuta est, valdeque munita. Hanc ab Hercule ædificatâ esse, fabulantur plerique. L. Marineus Siculus & Tarapha ex Boderico Toletano eam conditam commemorant à Tolemone & Bruto Consulibus annis CVIII. antè, quàm Iulius Cæsar regnare cœpisset. Est autem in præstantissima hac vrbe magnus equitum numerus, & illustrium virorum splendor maximus, ciuiumq; frequens & maxima multitudo, Sacerdotibus etiam est venerabilis, & disciplinis liberalibus exculta, artibusq; mechanicis & officijs adornata, mercatorumq; commercijs admodum diues, præsertim lanificio & serico, quibus duobus officijs viuunt in hac vrbe hominum millia ferè decem. Diuiditur Toletum in regiones tres & viginti, eas amplissimum & pulcherrimum nobilitat templum, quod omnes sacras ædes, & forma conspicua, & magnificis ædificijs, Sacerdotumq; ministerijs, & ditissimis ornamentis antecedit. Huius Ecclesiæ Archiepiscopum Vrbanus II. totius Hispaniæ primatē instituit. Hinc Toletanus Antistes, secundus est à Rege, non dignitate solum & autoritate, verùm etiam populis, vectigalibus, atq; potentia, sub cuius imperio, præter alios minores populos, oppida nobilissima ac memorabilia XVII. gubernantur. Sunt & hîc per multa monachorum & monialium monasteria, Fora venalia, XVII. in quibus omnium rerum copia semper abundat. Sunt & hospitalia duo, quorum alterum redditus habet ducatorum millia quinque, quibus infirmi curantur & infantes expositi aluntur, quorum quidem semper magnus est numerus. Alterum verò, cuius redditus propè duo millia ducatorum, in quo curantur homines Gallico morbo laborantes. Est & aliud memorabile, vbi degunt & aluntur homines sensu carentes, In quo præterea duodecim fenestæ & vita probi, qui labores ferre, & victum quærere nequeunt, aluntur. Vicos autem propter domorum frequentiam densitatemq; plures habet angustos, qui propter ascensum & descensum sunt ambulatu difficiles. Ceterum domus magnæ sunt, & intus pulchriores ac commodiores, quàm foris videntur. Seruiunt Toletanæ ciuitati tanquam dominæ multis & varijs rebus oppida multa, pagorumq; maximus numerus. Qui quidem ciuitatem diuitem faciunt, & rebus omnibus abundantem. Hæc L. Marineus Siculus lib. 2. de Lusitania.

PINCIA, VVLGO VALLADOLID.

PINCIA oppidum, omnium, quæ sunt in Hispania maximum ac nobilissimum, quod Vallisoletum, vulgò Valladolid vocant. De quo L. Marineus Siculus lib. 3. de rebus Hispaniæ hunc in modum scribit. Huic oppido quas vrbes & ciuitates antepanam non inuenio. Est enim in optimo loco situm in Pisuerge fluminis amœnissima ripa, liberalibus disciplinis & mechanicis artibus excultum: Aedificijs, sacris ædibus, cœnobijs & duobus collegijs ornatissimum. Mercatorum commercijs & omnium rerum copia ditissimum. Vicis, plateis, muris illustre, Campis, fluminibus, hortis, fontibus amœnissimum. In quo præter alias res memorabiles, forum est venale amplissimum & pulcherrimum. In cuius ambitu, qui passus septingentos amplectitur, tricentas & triginta ianuas, & fenestrarum tria millia numerauimus, & omnia vidimus officia. Huic foro coniunctus est vicus conspicuus, qui ab argentarijs opificibus Argentarius dicitur. Quapropter hoc oppidum cum ciuitas non est, multis tamen ciuitatibus etiam primarijs non immeritò præferitur. A regibus Hispaniæ præsertim, qui hoc oppidum quasi domicilium placidissimum frequentant. In quo omnes ferè Hispaniæ magnates ædificant & libentissimè morantur. Hinc Orientem versus Cabeconiana sublimis arx aspicitur supra fluminis eiusdem ripam. Vnde non longè distat oppidum Donia, soli fertilitate diues, & Catholicorum Regum coniugio memorata. Item Palentia nobilissima ciuitas in amnis Carrionis margine sita, vbi quondam literarum gymnasium fuisse memorant, quod postea Salmanticum trãslatum fuit. Porro, cum multis de causis celeberrima sit Pincia, multo tamen magnificentiorem eam reddidit, optatissimus D. Philippi Regis Hispaniarum ortus: Quem quidem maximum, & potentissimum Regem, non alibi, quàm in potentissima pulcherrimaque vrbe nasci conueniebat.